

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judcători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului Tkacenco Leonid, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 iunie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Tkacenko Leonid Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 10.03.2016 - 29.06.2018;
2. Instanța de apel : 07.08.2018 - 23.10.2018;
3. Instanța de recurs ordinar : 04.09.2019 - 28.01.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 29 iunie 2018 Tkacenko Leonid a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, fiind încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Tkacenko Leonid în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Tkacenko Tatiana privind încasarea de la inculpatul Tkacenko Leonid a prejudiciului moral, încasat de la inculpatul Tkacenko Leonid în beneficiul părții vătămate Tkacenko Tatiana suma în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei cu titlul de compensare a prejudiciului moral.

În rest suma prejudiciului moral, acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat că Tkacenko Leonid în perioada de timp din anul 1999 până la data de 12 august 2015 fiind la domiciliu, precum și în locuri publice, fără careva motive întemeiate aplica acțiuni fizice față de soția sa Tkacenko Tatiana, manifestate prin lovire, îmbrâncire, precum și acțiuni psihologice manifestate prin impunerea voinței și controlului personal, promovarea stării de suferință psihică prin ofense, luarea în derîdere, înjurare, amenințări verbale, numind-o cu cuvinte necenzurate și amenințări cu răfuială fizică, astfel provocându-i suferințe fizice și psihice.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului Tkacenko Leonid, prin care a solicitat casarea sentinței, și pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea inculpatului Tkacenko Leonid pe motiv că fapta nu întrunește elementele

constitutive a infracțiunii imputate, cu respingerea acțiunii civile înaintată de către Tkacenko Tatiana către Tkacenko Leonid privind încasarea prejudiciului moral ca neîntemeiată.

În motivarea apelului apelantul a invocat că concluziile instanței de judecată expuse în sentință, privind recunoașterea lui Tkacenko Leonid în săvârșirea infracțiunii în baza art. 201¹ alin.(1) Cod penal, vin în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, neîntrunind elementele infracțiunii imputate.

A menționat că potrivit art. 9, 10 Cod penal și potrivit modificărilor efectuate în Codul penal prin Legea nr.196 din 28.07.2016, intrată în vigoare la 16.09.2016, dispoziția art.201¹ alin. (1) Cod penal care a fost modificată și prevede că se consideră infracțiune de violență în familie, acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei altui membru al familiei, manifestată prin:- maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății; - izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei; - privarea de mijloace economice, inclusiv de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Astfel latura obiectivă a infracțiunii de violență în familie se exprimă prin cele trei modalități normative evidențiate supra.

Potrivit rechizitoriului Tkacenko Leonid a fost învinuit că a săvârșit violență în familie, adică acțiuni intenționate, manifestate fizic și verbal comisă de el asupra soției sale Tkacenko Tatiana. Este evident că acțiunile lui Tkacenko Leonid nu se întrevăd în dispoziția art.201¹ alin. (1) Cod penal, în redacția Legii nr.196 din 28/07/2016. Fapta lui Tkacenko Leonid nu constituie o infracțiune deoarece lipsește latura obiectivă ca element al infracțiunii imputate.

Respectiv instanța de judecată era obligată, ținând cont de prevederile articolului 9,10 Cod penal, art. 396 Cod de procedură penală, să pronunțe o sentință de achitare.

Apelantul a menționat că latura subiectivă a infracțiunii de violență în familie se caracterizează prin vinovăție intenționată, intenție directă, adică făptuitorul înțelege că aplică o violență asupra altui membru al familiei și dorește săvârșirea acestor acțiuni și survenirea consecințelor.

În cadrul urmăririi penale cât și în dezbaterile judiciare Tkacenko Leonid a negat săvârșirea acțiunilor imputate prin rechizitoriu. Versiunea lui Tkacenko Leonid se confirmă prin declarațiile martorilor Culacov Igor, Culacsiz Raisa, Bragari Nina, Toșca Andrei, Tkacenko Ghenadii.

Apelantul a mai menționat că raportând circumstanțele stabilite la prevederile art.8 coroborat cu art.389 Cod de procedură penală probele examinate în ședința de judecată nu confirmă intenția lui Tkacenko Leonid la săvârșirea infracțiunii pentru care a fost recunoscut vinovat, care prin prisma art. 17 Cod penal, este tipul de vinovăție care poate fi conceput la infracțiunea de violență în familie.

Prin urmare în acțiunile lui Tkacenko Leonid lipsește și latura subiectivă, adică lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) Cod penal.

Or, în speță lipsește corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței infracțiunii prevăzută de norma penală respectivă.

Apelantul a invocat că acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Tkacenko Tatiana n-a fost confirmată prin probe veridice.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018 apelul avocatului Cevdari Vladimir în numele inculpatului Tkacenko Leonid a fost respins ca nefondat și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

4.1 În motivarea soluției sale, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatului Tkacenko Leonid, just încadrându-le în dispoziția art. 201¹ alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi, - „*acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, astfel provocându-i suferințe fizice și psihice*”.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Tkacenko Leonid, or, acesta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, Colegiul penal a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale inculpatului Tkacenko Leonid reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului Tkacenko Leonid a elementelor infracțiunii incriminate.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință referitor la recunoașterea vinovăției inculpatului pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le-a însușit, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în Cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinat chestiunile esențiale supusă atenției sale.

Prin justificarea probelor cercetate, Colegiul a determinat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Tkacenko Leonid în comiterea infracțiunii pentru care a fost deferit justiției.

Instanța de apel a menționat că necătând la faptul că inculpatul nu a recunoscut vinovăția sa în comiterea infracțiunii incriminate, săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal de către Tkacenko Leonid este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel și anume: declarațiile părții vătămate Tkacenko Tatiana (f.d.21-Vol. I, 71- Vol. II); martorului minor Xxxxx (f. d. 40, vol. I; 74, vol. II); martorului minor Xxxxx (f.d. 43, vol. I; 82, vol. II); martorului Mujețcaia Larisa (f.d 31, vol. I; 79, vol. II);

martorului Melniciuc Tamara (f.d. 32, vol.I; 81 vol.II); martorului Pușcaș Natalia (f.d. 34, vol. I; 83, vol. II); martorului Culacov Igor (f.d. 86, vol. II); martorului Culacsîz Raisa (f.d. 84, vol. II); martorului Bragari Nina (f. d. 85, vol. II); martorului Lopusanscaia Marina (f. d. 92, vol.II); proces verbal de confruntare din 08.09.2015 între învinuitul Tkacenko Leonid și Tkacenko Tatiana (f.d.47); proces verbal de confruntare din 08.09.2015 între învinuitul Tkacenko Leonid și martorul Culacsîz Raisa (f.d. 51); proces-verbal de ridicare a purtătorului de informație audio pe format CD-R (f.d.63); proces-verbal de examinare a obiectului (f.d.65); raportul de expertiză psihiatrică ambulatorie nr. 777 (f.d.72-73).

Colegiul penal a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că, inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată, împrejurări care au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

În acest context nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Colegiul penal, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a constatat că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Tkacenko Leonid a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi, - „acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei”.

Colegiul penal a atestat că declarațiile inculpatului Tkacenko Leonid privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate, martorilor nominalizați supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

Colegiul penal a considerat că vinovăția inculpatului Tkacenko Leonid în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificată ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Astfel, instanța de apel a respins ca nefondat argumentul apărării precum că inculpatul nu a recunoscut vinovăția la nici o etapă a procesului penal, motiv pentru care urmează a fi achitat, or, nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare a acestuia.

Analizând solicitarea apărării de achitare a inculpatului Tkacenko Leonid, Colegiul penal a constatat că acest temei nu și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea constatării vinovăției inculpatului Tkacenko Leonid în comiterea infracțiunii.

Colegiul penal a considerat că prima instanță just și-a întemeiat sentința în baza declarațiilor părții vătămate și probelor scrise cercetate în ședința de judecată, iar prin analiza lor cu certitudine se dovedește vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Raportând motivele invocate în apelul declarat la materialele cauzei penale, Colegiul penal a conchis că argumentele invocate de apărare nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, motiv pentru care instanța va respinge solicitarea de achitare ca fiind nefondată.

Instanța de apel a menționat că, potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal a reținut că, acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei inculpatul Tkacenko Leonid a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat și condamnat de instanța de fond în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal (în redacția Legii nr. 167/09.07.2010, în vigoare din 03.09.2010), după semnele calificative - violența în familie, adică acțiune intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică și psihică, soluție menținută de către instanța de apel, care a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate.

Colegiul penal prin cercetarea probelor pertinente, concludente, utile și veridice expuse supra a constatat dovedit dincolo de orice dubiu rezonabil că, Tkacenko Leonid în perioada de timp din anul 1999 până la data de 12.08.2015 fiind la domiciliu, precum și în locuri publice, fără careva motive întemeiate aplica acțiuni fizice față de soția sa Tkacenko Tatiana, manifestate prin lovire, îmbrâncire, precum și acțiuni psihologice manifestate prin impunerea voinței și controlului personal, promovarea stării de suferință psihică prin ofense, luarea în derâdere, înjurare, amenințări verbale, numind- o cu cuvinte necenzurate și amenințări cu răfuială fizică, astfel provocându-i suferințe fizice și psihice.

Necătând la faptul că Tkacenko Leonid nu recunoaște vina în cele incriminate, Colegiul penal a atestat că vinovăția inculpatului se demonstrează cert, or, prin dereglare a sănătății de lungă durată se subînțeleg consecințele determinate nemijlocit de acțiunile psihice manifestate prin provocarea stării de suferință psihică, dereglări de funcții, care au o durată de peste trei săptămâni, adică mai mult de 21 zile.

În cazul dat, la partea vătămată Tkacenko Tatiana, conform raportului de expertiză psihiatrică ambulatorie nr. 777 „a”-2015 s-a stabilit că, răspundea la întrebări adecvat minuțios, conform celor înaintate, având vocabular bogat și păstrând capacitatea expunerii logice, vorbirea frazeologică coerentă. Asupra celor examinate etalează cu detalieri excesivă și abateri de la subiectul discuției. Persistă tendința și insistența promovării propriei păreri. Fonul emoțional din cadrul examinării era stabil, controlat suficient de bine. În timpul examinării avea un comportament destul de adecvat, era cooperată și flexibilă. Atenția stabilă, memoria vizuală operativă. Particularitățile psihologice individuale ale personalității erau manifestate prin structura personalității armonioase cu fon emoțional instabil, la provocări. În cadrul examinării psihologice, la expertizata Tkacenko Tatiana, de maladii psihice cronice nu suferă și semne psihice temporare de intensitate psihotică nu manifestă. Tkacenko Tatiana la efectuarea expertizei putea înțelege și recepționa caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra sa și le putea reda (f.d.72-73).

Astfel, cu referire la proba acuzării, raportului de expertiză psihiatrică staționară nr. 777 „a”-2015 din 18 septembrie 2015 s-a atestat că acesta nu poate sta la baza sentinței de condamnare, dat fiind că asupra acesteia a fost comisă eroare materială, în textul raportului de expertiză se conțin date despre o altă persoană, pe o altă cauză penală. Astfel, în cadrul cercetării judecătorești s-a solicitat audierea în calitate de specialist, expertul din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie din cadrul MS al RM, Marina Lopusanscaia, care a prezentat un act de corectare a erorii din raportul de expertiză nr. 777a-2015.

Instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatului se demonstrează cert prin declarațiile părții vătămate; explicațiile martorilor cît și martorii apărării în ședința de judecată nu au dovedit nevinovăția inculpatului. Martorii apărării au caracterizat pozitiv inculpatul, însă aceasta nu poate influența la aprecierea probelor învinuirii și recunoașterea inculpatului culpabil.

Instanța de judecată a menționat că, violența în familie reprezintă o acțiune sau inacțiune a agresorului, îndreptată împotriva victimei. Violența în familie se manifestă nu numai prin abuz fizic dar și prin abuz spiritual, prin abuz psihologic. Astfel, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit că inculpatul a abuzat partea vătămată și copiii minori, prin abuz psihologic, care s-a manifestat prin provocare a stărilor de tensiune și de suferințe psihice prin ofense, înjurare, insultare, prin amenințări verbale.

În viziunea instanței de apel vinovăția inculpatului se demonstrează prin faptul că a manifestat o perioadă îndelungată față de partea vătămată și copiii minori comuni abuzul verbal prin jignire. Prin strigătele sale, inculpatul Tkacenko Leonid își arăta superioritatea excesivă față de partea vătămată și copiii minori.

Din conținutul sentinței instanței de fond rezultă că această concluzie a fost bazată pe probele care sunt descrise în textul sentinței.

Cu referire la argumentul invocat de partea apărării precum că declarațiile părții vătămate Tkacenko Tatiana urmează a fi apreciate critic, Colegiul penal 1-a respins ca nefondat, întrucât declarațiile acesteia nu poartă un caracter contradictoriu, pe parcursul examinării cauzei permanent a dat aceleași declarații, care nu sunt dubioase, coroborează cu declarațiile martorilor și probele scrise cercetate.

În cadrul ședințelor judecătorești nu au fost stabilite temeiuri de a considera că declarațiile părții vătămate sunt neveridice sau poartă un caracter defăimător, sau de răzbunare în privința inculpatului.

Totodată, declarațiile părții vătămate, nu pot fi apreciate critic, precum a solicitat apelantul, fiindcă partea vătămată, martorii în cauză au dat declarații în condițiile libertății de voință și conștiință, acestea reflectă adevărul cunoscut de ei și nu au fost date în sensul de a-1 acuza, pe nedrept.

În atare situație, instanța de apel a menționat că este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpatul Tkacenko Leonid și semnele componente de infracțiune în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi, - „*acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, astfel provocându-i suferințe fizice și psihice*”.

Referindu-se la faptul că a fost dovedită vinovăția lui Tkacenko Leonid în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că la momentul judecării cauzei în fond a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta comisă la 02.08.2015 - care este de 2 ani pentru o infracțiune ușoară, cum este în cauză.

Din acest considerent, instanța de apel a subliniat că prin sentința contestată instanța de fond corect a încetat procesul penal în privința lui Tkacenko Leonid învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală, în conformitate cu art. 60 Cod penal.

Prima instanță a menționat just că în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (2) Cod penal, la momentul comiterii faptei, infracțiunea se consideră una ușoară.

Potrivit art. 8, 10 alin. (2) Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Potrivit art. 60 al. (1) lit. a) Cod penal, persoana se eliberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare au expirat 2 ani.

Astfel, instanța de fond a statuat just că de la comiterea infracțiunii au trecut mai mult de 2 ani, ceea ce semnifică că infracțiunea este prescrisă și atrage după sine încetarea procesului penal în privința lui Tkacenko Leonid învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului Tkacenko Leonid, făcând referire la temeiul prevăzut de pct.6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei atacate, cu dispunerea achitării și respingerea acțiunii civile ca inadmisibilă.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat motive similare ca și în cererea de apel, suplimentar invocând că potrivit art.427 alin.(1) pct.6 Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază

soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar și toate temeiurile legale și obiecțiile invocate de către apărare confirmă faptul că instanța de apel a examinat pur formal apelul și a adoptat o soluție neargumentată, fapt ce s-a soldat cu pronunțarea unor hotărîri eronate și nelegale privind condamnarea lui Tkacenco Leonid.

6. Judecînd recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și sentinței și dispunerea încetării procesului penal în privința lui Tkacenco Leonid, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziei pronunțate de instanța de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecînd recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărîrii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal, în cazul în care se constată că există circumstanțele stipulate de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, adică există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale de către instanța de apel.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avîndu-se în vedere recursul ordinar, rezidă în preîntîmpinarea și înlăturarea erorilor în domeniul justiției, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator al erorilor de drept admise de instanțele ierarhic inferioare.

În acest context, revenind la textul recursului ordinar declarat de către avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului Tkacenco Leonid, Colegiul penal lărgit constată că titularul dreptului de recurs, invocă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitînd achitarea inculpatului și respingerea acțiunii civile ca inadmisibilă.

Mai mult, recurentul menționează că, instanța de apel incorect a aplicat prevederile art. 52, 113 Cod penal, instanța de apel a examinat pur formal apelul și a adoptat o soluție neargumentată privind condamnarea lui Tkacenco Leonid.

Instanța de recurs consideră, că în cauză este prezentă eroarea de drept menționată de recurent și își argumentează poziția sa în felul următor:

Hotărîrea instanței de apel este neîntemeiată în partea ce ține recunoașterea lui Tkacenco Leonid vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, fiind încetat procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Tkacenco Leonid în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit ține să indice că, conform art. 391 alin. (1) Cod de procedură

penală se invocă temeiurile în baza cărora se adoptă sentința de încetare și anume: *Sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: 6) există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală;*

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel neîntemeiat a respins ca nefondat apelul avocatului Cevdari Vladimir în numele inculpatului și a menținut sentința primei instanțe fără modificări, deoarece prin Legea nr. 661 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 16.09.2016, a fost introdus un element obligatoriu la art. 201¹ Cod de procedură penală și anume, violența trebuie să fie soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale, iar pentru a fi calificate conform art. 78, 78¹ Cod contravențional, acțiunile violente trebuie să cauzeze cel puțin vătămări neînsemnate a integrității corporale, prin urmare legea dată a avut ca scop intensificarea activității și ridicarea eficienței în combaterea violenței domestice.

În speță, inculpatul Tkacenko Leonid a fost condamnat pentru faptul că, în perioada de timp din anul 1999 până la data de 12.08.2015 fiind la domiciliu, precum și în locuri publice, fără careva motive întemeiate aplica acțiuni fizice față de soția sa Tkacenko Tatiana, manifestate prin lovire, îmbrâncire, precum și acțiuni psihologice manifestate prin impunerea voinței și controlului personal, promovarea stării de suferință psihică prin ofense, luarea în derâdere, înjurare, amenințări verbale, numind-o cu cuvinte necenzurate și amenințări cu răfuială fizică, astfel provocându-i suferințe fizice și psihice, acțiunile acestuia fiind încadrate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal și anume „*violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care au provocat suferințe fizice și psihice*”.

La data comiterii faptei de către inculpatul Tkacenko Leonid acțiunile acestuia au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal și anume „*violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care au provocat suferințe fizice și psihice*”. Ulterior, după modificările efectuate în Codul penal prin Legea nr. 196 din 28.07.2016, intrată în vigoare la 16.09.2016 dispoziția art. 201¹ alin. (1) Cod penal a fost modificată și a fost exclusă „*violența psihică și fizică*”. Astfel, urmează ca procesul penal în privința inculpatului Tkacenko Leonid urmează să fie încetat în legătură cu modificările operate în lege.

Prin urmare fapta de violență în familie, după modificările operate în Codul penal nu a fost decriminalizată, în continuare fiind pedepsite faptele prejudiciabile (violența) comise de către membrii de familie.

Colegiul penal lărgit ține să indice că, art. 8 Cod penal, stipulează că caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În corespundere cu art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

În sensul vizat se constată că, inculpatul a comis acțiunile prejudiciabile, care la data comiterii infracțiunii de către inculpatul Tkacenko Leonid se încadrau în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, iar la data examinării cauzei, fiind introduse modificările în lege, instanțele

judecătorești inferioare urmau să adopte o decizie de încetare a procesului penal în conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) și art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la prevederile art. 275 pct. 9), iar caracterul infracțional al faptei conform art. 8 Cod penal se stabilește de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, Colegiul penal lărgit va admite recursul ordinar, declarat de către avocat, întrucât instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței - temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că erorile procesuale admise la judecarea prezentei cauze penale urmează a fi corectate de instanța de recurs, prin admiterea recursului declarat cu casarea totală a sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 iunie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia se va dispune încetarea procesului penal în privința lui Tkacenko Leonid în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, cu clasarea procesului penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului Tkacenco Leonid, casează total sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 29 iunie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Tkacenko Leonid Xxxxx**, și dispune încetarea procesului penal în privința lui Tkacenko Leonid Boris învinuit în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 februarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor